

Het vervolg van Vanden vos Reynaerde (zie Stemmen op schrift) begint met de verlengde hofdag, waarop opnieuw veel dieren klachten uiten aan het adres van Reynaert de vos. Zie voor Reynaert II Wereld in woorden pag. 322 e.v.

Op dat moment liet de koning zijn hofdag verlengen met twaalf dagen, om zo Bruun en Ysengrijn eer te bewijzen en te loven. Hij was heel blij met deze verzoening [t.w. de verzoening die aan het einde van *Vanden vos Reynaerde* tot stand kwam]. Er kwamen heel wat dieren op deze hofdag af, want de koning had het feest wijd en zijd bekend laten maken. Nog nooit hadden de dieren zo'n groot vertoon van vreugde meegemaakt. Op de muziek van trompetten en schalmeien werd er gedanst dat het een aard had. De koning had zoveel voedsel laten bereiden dat er volop was, voor iedereen, want er was in zijn gehele rijk geen dier zo klein – er waren ook heel wat vogels - of het was aanwezig, omdat het de gunst van de koning wilde verkrijgen, behalve dan de gemene vos Reynaert, die rode, verdorven pelgrim. Hij was op zijn hoede en had bedacht dat hij de reis naar het hof maar beter niet kon maken.

Er was volop voedsel en de drank vloeide rijkelijk. Er werden verhalen voorgedragen en dansliederen gezongen, het hof galmde van de muziek. Het zou eenieder een lust voor het oog zijn die zo'n hofdag zou aanschouwen! Precies na acht dagen, op het middaguur of iets later, trad heer Lampreel, het konijn, naar voren tot aan de tafel waaraan de koning met zijn vrouw, de koningin, zat te eten en te drinken, en sprak op droeve toon:

‘Heer koning en alle aanwezigen, heb toch medelijden en hoor mijn klacht aan. Volgens mij heeft u nog maar zelden gehoord van een gemener verraad en een ernstiger moordaanslag dan deze die Reynaert nu heeft gepleegd. Gistermorgen kwam ik langs zijn burcht Maupertuus. En daar zat hij, voor zijn huis, uitgedost als een pelgrim. Ik meende hem in alle vrede voorbij te kunnen gaan om hier naar uw hof te komen. Maar juist toen hij mij zag, stond hij op en kwam hij me tegemoet lopen, terwijl hij voortdurend in zijn gebedenboek las. Uit zijn gedrag maakte ik op dat hij het goed met me voor had. En precies op het moment dat ik hem op een smal paadje zou passeren, groette ik hem. Hij zei geen boe of ba, maar liet een ruige want zien die hij aan zijn rechterhand droeg. Toen sloeg hij zijn klauwen tussen mijn oren, ik dacht dat ik er geweest was. Maar, en daarvoor dank ik God, ik was zo lichtvoetig dat ik uit zijn poten kon wegglijpen om zo te ontkomen. Hij was woedend en pijnlijk omdat hij me niet had kunnen vasthouden. Maar hoe snel ik ook wist te ontsnappen, het kostte me toch mijn ene oor, en ik liep door zijn scherpe, lange nagels vier grote gaten in mijn kop op die meteen begonnen te bloeden, zodat ik bijna flauwviel. De doodsangst gaf me vleugels zodat ik op het nippertje ontsnapte en buiten zijn bereik kwam. Zie hier nog de diepe wonden die hij me met zijn klauwen heeft toegebracht. Trekt u zich deze schandelijke toestand toch aan, waarbij men uw vrijgeleide zo'n geweld aandoet! Er zal geen mens meer over de open vlakten durven rondtrekken als Reynaert nog langer zo'n terreur uitoeft. En hier zijn Corbout en Scerpenebbe, die ook een ernstige klacht hebben.’

Meteen na deze toespraak kwam Corbout de roek aangevlogen tot voor de koning en zijn rechtsgeding. Hij zei: ‘Heer, luister, ik breng u een jammerlijke boodschap: vanmorgen was ik me een beetje aan het vermaken met Scerpenebbe, mijn vrouw. Als een dode stumper lag Reynaert de vos daar in het veld. Zijn ogen starden zonder iets te zien en zijn tong hing een eind uit zijn mond, precies als bij een dode hond met wijd geopende bek. Mijn vrouw en ik waren diep bedroefd over zijn dood. We voelden eens aan zijn buik en aan zijn piemel maar daar was geen leven in te bespeuren. Mijn vrouw ging toen dicht bij zijn bek eens luisteren of hij nog een beetje ademhaalde, waardoor haar groot ongeluk overkwam want die valse slechterik had precies het goede moment afgewacht. Toen hij zag hoe ze daar zo geheel onbeschermd aan zijn bek stond te luisteren, klapte hij krachtig zijn kaken op elkaar en beet hij haar de kop af. Ik was lamgeslagen van angst en riep luidkeels: “O wee!” Reynaert stond op en hapte naar me maar ik vloog weg, vreselijk bang. Anders was ik er geweest. Het was

een ontsnapping op het nippertje. Ik zocht mijn toevlucht in een boom en zag vandaaruit hoe die schurk mijn lieve vrouw begon op te eten. Van al haar vlees en botten bleven alleen een paar veren over. Zelfs de kleine veertjes gingen op, zó gulzig was hij. En toen ging hij weg. Hij had lekker gegeten en ging heen waar hij wilde. Uiterst misnoegd vloog ik op, diepbedroefd en treurig zocht ik haar overgebleven veren bijeen om ze aan u te laten zien. Nooit hoop ik meer zo'n angst uit te staan als toen, voor geen geld van de wereld! Zie eens heer, hoe deerniswekkend: dit zijn de veren van Scerpenebbe. Heer, wilt u waardering krijgen, neem dan wraak zodat voortaan iedereen wel zal uitkijken voor hij zoiets doet. Want als u het toestaat dat uw vrijgeleide zo wordt genegeerd, dan wordt u ten leste zelf van uw waardigheid beroofd. Iedere heer die geen recht spreekt over misstanden, is daar zelf schuldig aan. Heer koning, hoed u voor dit alles!

Koning Nobel was geschokt door de verhalen van de roek en het konijn. Zijn ogen fonkelden als vuur en hij briede als een stier, zó hard dat het hele hof in beroering raakte. Uiteindelijk sprak hij de volgende woorden: 'Bij mijn koningskroon en bij de trouw die ik aan mijn vrouw verschuldigd ben: ik zal deze wandaad, waarbij mijn vrijgeleide en mijn gebod zó zijn veronachtzaamd, wreken op een manier dat iedereen ervan zal spreken. Zot was ik om die schurk, die me met zijn leugens zand in de ogen heeft gestrooid, zo blind te geloven! Ik heb hem een pelgrimsstaf en –tas gegeven en hem op die manier tot pelgrim gemaakt. Hij zei dat hij naar Rome wilde, en daarvandaan over de zee [= naar het Heilige Land]. Ach, wat verzint hij toch een sluwe listen! Wat heeft hij ons lelijk bedrogen! Maar het komt allemaal door mijn vrouw. Het is allemaal gebeurd op haar aanraden. Ik ben niet de enige die zich laat misleiden door het advies van een vrouw. Daardoor heeft al menigeen veel schade geleden, dat heeft menigeen heel wat verdriet bezorgd. Nu gebied en vraag ik met name al diegenen die graag in mijn gunst willen staan, waar ze zich ook mogen bevinden, dat ze me met raad en daad helpen om wraak te nemen voor deze streek, zodat mijn eer gehandhaafd blijft en zodat die smerige boef ons niet meer bespottelijk en belachelijk maakt. In eigen persoon zal ik er graag alles aan doen wat ik kan, dag en nacht.'

Ysengrijn en ook Bruun waren blij met de woorden van de koning; ze hoopten dat er nog eens wraak op Reynaert genomen zou worden als ze daartoe konden aansporen. Maar ze durfden niets te zeggen – de koning was zo woedend! – evenmin als alle andere aanwezigen aan het hof. Uiteindelijk sprak de koningin:

'Sire, bij God, geloof niet alles wat men u zegt en oordeel niet te licht. Want geen man van eer mag al te lichtvaardig geloven, noch dure eden zweren, voordat hij alles van wat er aan de hand is helder voor ogen heeft en ook de andere kant heeft gehoord. Er zijn er die een ander aanklagen, terwijl ze hun klacht zouden intrekken en met de beklagde tot een schikking zouden komen, als die aanwezig was geweest en ze hem hadden kunnen zien. Bovendien staat er geschreven: hoor de andere partij. Iemand die klaagt heeft vaak zelf het meest misdaan. Ik geloofde dat Reynaert het goed bedoelde en dacht dat hij niets slechts in de zin had. Daarom heb ik hem uit alle macht geholpen, en dat deed ik, heer, om uw eigen baat. Maar wat er ook zal gebeuren, of Reynaert nu slecht is of goed, hij is in ieder geval wijs en handelt goeddoordacht, en heeft bovendien een groot nageslacht. Maar wat ik nog het allerbelangrijkst vind is dat u uw eer te kort zou doen door overhaast te handelen jegens hem, dat zou ik vreselijk vinden, want hij mag u niet ontgaan. Als u hem gevangen wilt nemen of laten doden, dan zal hij uw vonnis moeten ondergaan.'